

A Nemzeti Levéltár digitalizálási stratégiája a KDS tükrében

Zoltán Szatucsek

muzeum@digit

Magyar Nemzeti Múzeum

2017. november 28., kedd

Miért rendkívüli lehetőség a levéltárak számára a digitalizálás?

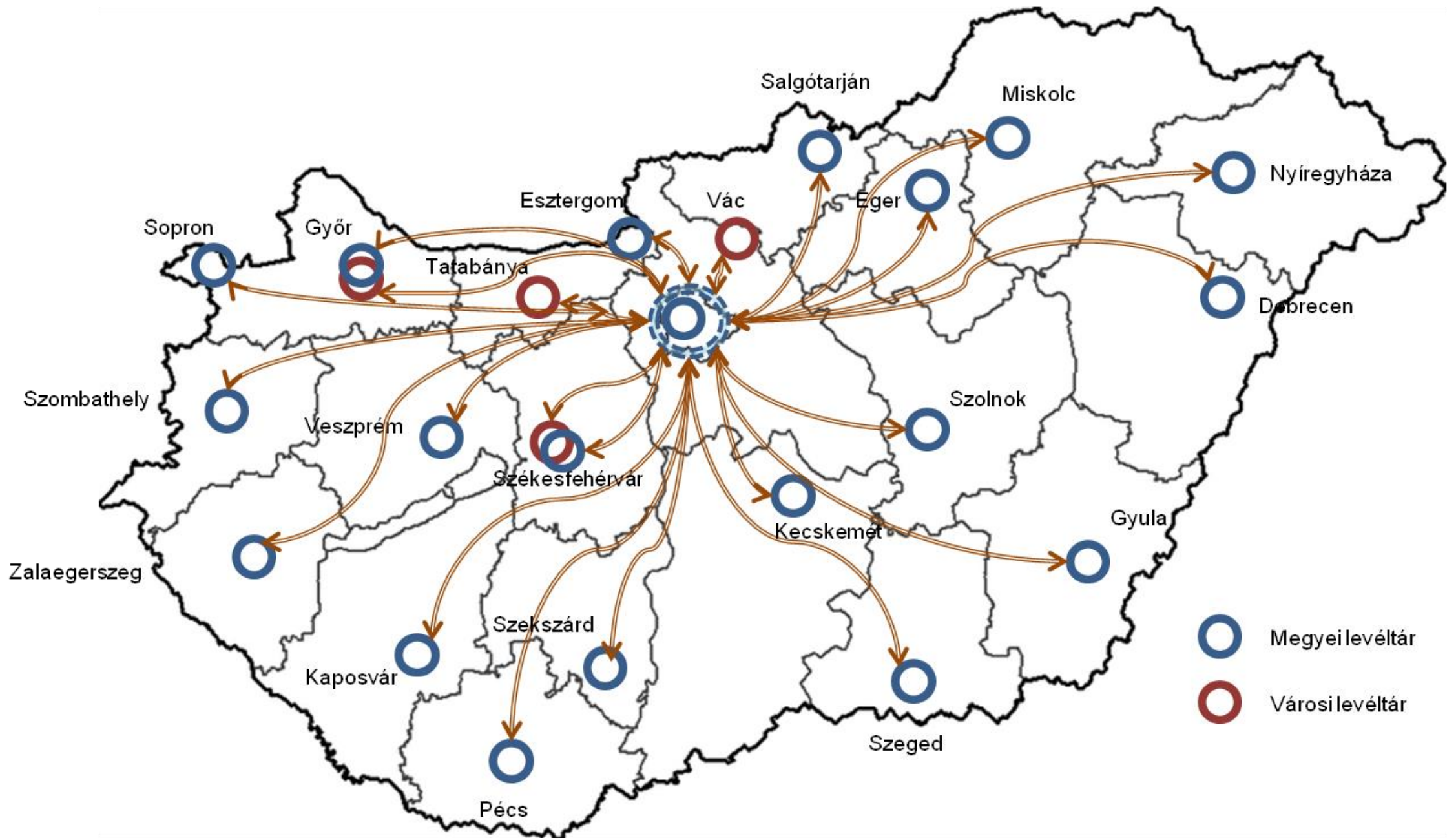
- azonnali hozzáférés a kulturális örökség egyedi darabjaihoz
- a digitálisan nem elérhető tartalom láthatatlan

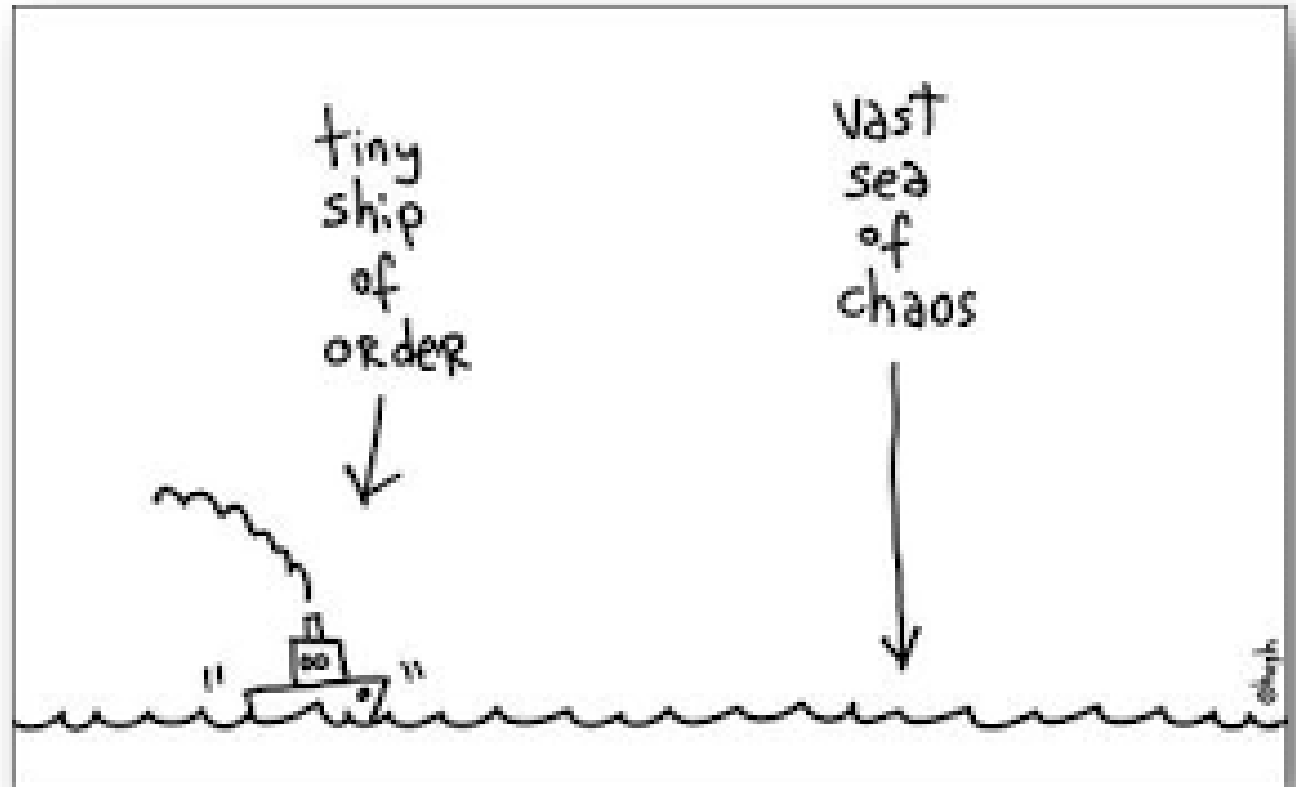
Hol állunk?

- 15+4 millió digitális objektum
- 2003-
- text, image, audió, videó
- sajátosságok
 - adatvédelem
 - előkészítés
 - digitális megőrzés
 - digitally born records

- digitalizálási szabályzat
- digitalizálási stratégia
- digitalizálási terv
- folyamattámogatás

Stratégia

IGÉNY: A nemzeti kulturális örökség részeként a levéltári dokumentumok digitalizálása alapvető fontosságú társadalmi érdek és megkerülhetetlen állami feladat, mert az információs társadalom **menyiségileg több, minőségileg jobb, és mind gyorsabban megszerezhető** információt igényel. A kulturális örökség digitalizált dokumentumai és az archivált digitális tartalmak elsődleges forrásként szolgálnak a kutatás, az oktatás és a tartalomfejlesztés számára.

LEHETŐSÉG: A digitalizálás és a kulturális tartalmakhoz való online hozzáférés átalakítja a hagyományos levéltári modellt, új felhasználókat és új igényeket teremt, miközben a kulturális örökség felhasználásának új lehetőségét nyitja meg az állampolgárok, a tudomány, az oktatás és a kreatív ipar számára.

CÉL: a digitalizált levéltári anyagot minőségi metaadatokkal ellátva, a tartalmat újr felhasználhatóan, a hozzáférési korlátozásokra való tekintettel a lehető legsokrétűbb eszköztárral, szabványos adatcserével tegye széles körben elérhetővé valós hozzáférési pontokon a Levéltár kutatótermeiben, az Interneten keresztül és automatizált csatornákon, a szemantikus technológiák számára feldolgozható módon.

Alapelvek

- új technológiák felhasználása
- hozzáférhetőség
- minőség
- adatvédelem
- interoperabilitás és nyílt szabványok
- nyilvántartások
- teljesítménymutatók
- publikálás
- hazai és nemzetközi együttműködés

Kiválasztási szempontok

1. Tartalmi,
2. Gyűjteménykezelési,
3. Intézményi szempontok

Kapacitások

- Eszközök
- Munkatársak
- Outsourcing
- Hosszú távú megőrzés

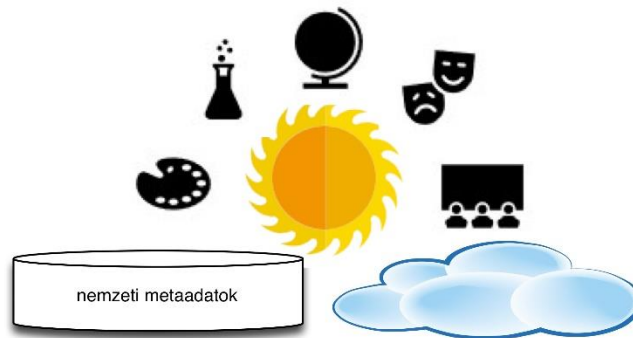
Publikálás

- Csak olyan anyag publikálása megengedett, amelynek az **állományba vétele, feldolgozása és archiválása már megtörtént**. „Az építkezés útja helyesen: biztonságos, hosszú távú megőrzés – minőségi hozzáférhetővé tétel.” (Bánki 2012)
- A levéltári anyag gyarapodik és változik. A feldolgozás és rendezés során szerkezete, tartalma és leírása módosul. A szolgáltatásnak biztosítania kell, hogy a használók a **felhasználás pillanatában érvényes változathoz** férjenek hozzá, a levéltári anyagban bekövetkezett változásokat pedig nyomon követhessék.
- A hitelesség biztosítása, a levéltárba vetett bizalom megköveteli, hogy a publikált irat **visszavezethető legyen az eredeti levéltári anyagra**, gyűjteményre és az adatok forrásául szolgáló intézményre. Az adatok elnevezésére és azonosítására szabványos egységes erőforrás-azonosítót kell használni, amely egyértelműen köthető a levéltári leírási egységhez.
- Elő kell segíteni, hogy a levéltári anyag leírása olyan **adatkészletekhez kapcsolódjon** – névterekhez, ontológiákhoz, szótárakhoz, térinformatikai adattárakhoz -, amelyek támogatják a keresést, gazdagítják a kinyerhető információ lehetőségét.
- Annak érdekében, hogy a külső szolgáltatások adatain való karbantartás gazdaságosan történjen, **a frissítést automatizált megoldásokkal kell megvalósítani**, ezt a levéltárnak a meghatározó szolgáltatások tekintetében szabványos adatcserével kell támogatnia

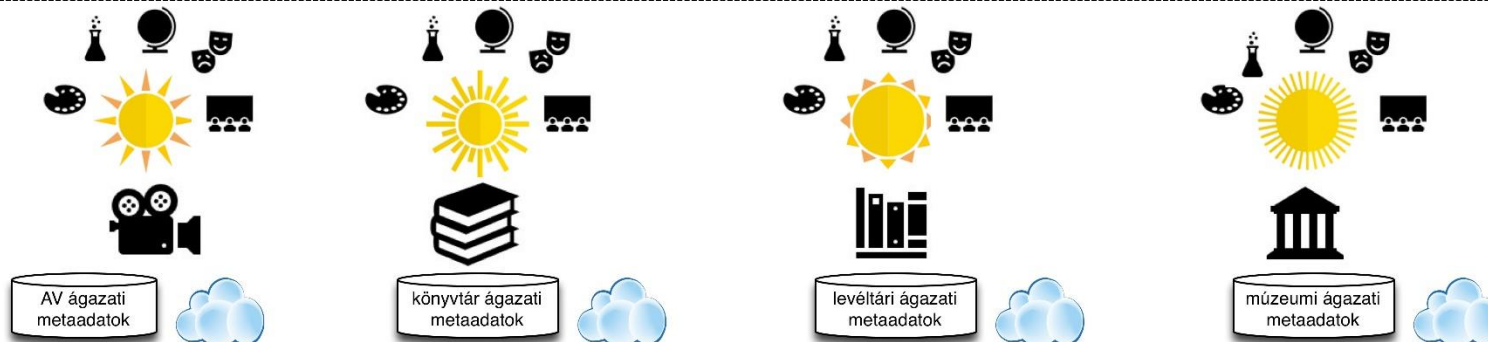
nemzeti szint

metaadatok

ágazati szint

metaadatok

intézményi szolgáltatások

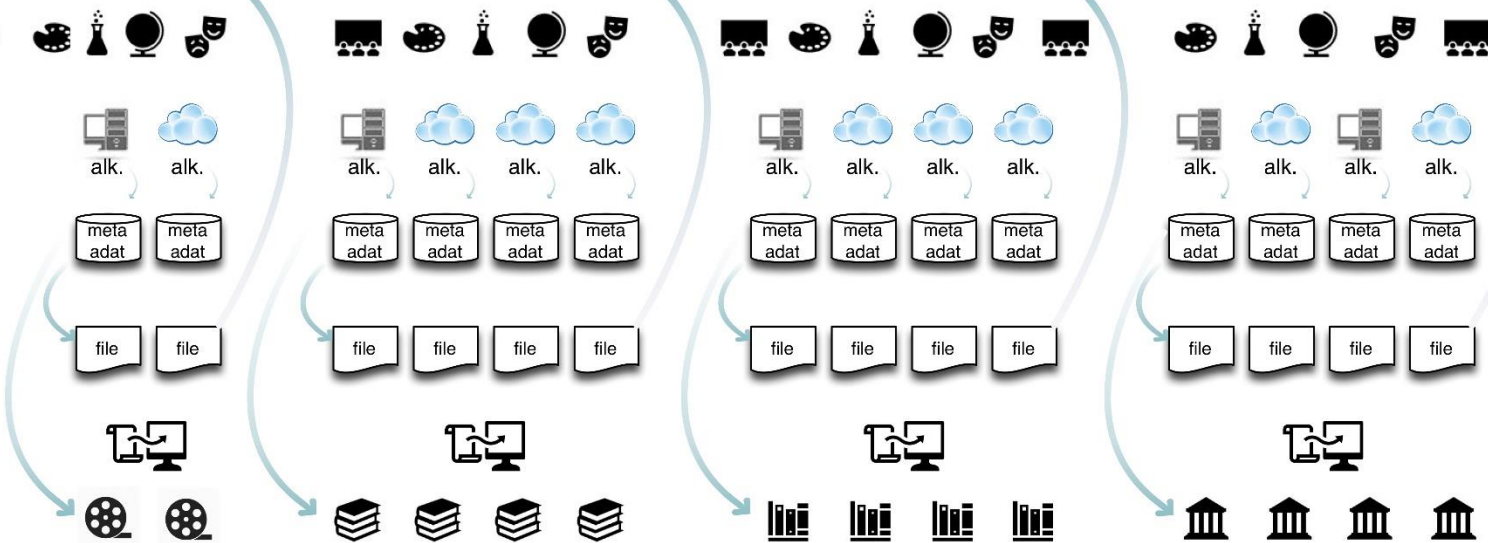
nyilvántartó rendszerek

metaadatok

digitális dokumentumok

digitalizáló eszközök

tárgyak, objektumok, analóg dokumentumok

1. Intézményi projektek
2. Nagyprojekt1: Középkor
3. NP2: Anyakönyv
4. NP3: Jogszolgáltatás
5. NP4: Tervtár
6. NP5: Felsőoktatás
7. NP6: Pártállami források
8. Levéltári aggregátor
9. Kurátori tevékenység

Thank you for your
attention!

Zoltán Szatucsek

National Archives of Hungary

szatucsek.zoltan@mnl.gov.hu

